

คำจำกัดความของอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ
ในกรอบของธรรมนูญกรุงโรมว่าด้วยศาลอาญาระหว่างประเทศ

นางสาวศุภลรัตน์ มากมา

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-17-9823-7

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I20880522

THE DEFINITION OF CRIMES AGAINST HUMANITY
IN THE ROME STATUTE OF INTERNATIONAL CRIMINAL COURT

Miss Sukolrat Makma

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws in Laws

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 2002

ISBN 974-17-9823-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์

คำจำกัดความของอาชญากรรมต่อมนุษยชาติในกรอบของธรรมนูญ
กรุงโรมว่าด้วยศาลอาญาระหว่างประเทศ

โดย

นางสาวศุภกรรัตน์ มากมา

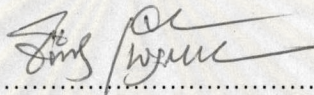
สาขาวิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ วิฑิต มันทาภรณ์

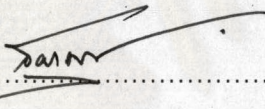
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะนิติศาสตร์

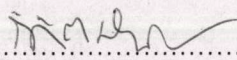
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธิตีพันธ์์ เชื้อบุญชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

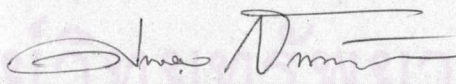
..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุผานิต เกิดสมเกียรติ)

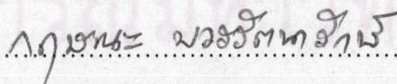
..... อาจารย์ที่ปรึกษา

(ศาสตราจารย์ วิฑิต มันทาภรณ์)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศารทูล สันติवासะ)

..... กรรมการ

(พันเอก กฤษณะ บวรรัตนรักษ์)

ศุภรัตน์ มากมา: คำจำกัดความของอาชญากรรมต่อมนุษยชาติในกรอบของธรรมนูญกรุงโรมว่าด้วยศาลอาญาระหว่างประเทศ. (THE DEFINITION OF CRIMES AGAINST HUMANITY IN THE ROME STATUTE OF INTERNATIONAL CRIMINAL LAW) อ.ที่ปรึกษา: ศาสตราจารย์ วิจิต มันทาภรณ์, 255 หน้า. ISBN 974-17-9823-7.

อาชญากรรมต่อมนุษยชาติเป็นหนึ่งในอาชญากรรมร้ายแรงที่มีผลกระทบต่อสังคมระหว่างประเทศ โดยได้ความพยายามในการให้คำจำกัดความอาชญากรรมต่อมนุษยชาติมาอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่การจัดทำธรรมนูญศาลทหารระหว่างประเทศที่นูเรมเบิร์ก ธรรมนูญศาลทหารระหว่างประเทศที่โตเกียว ธรรมนูญศาลอาญาระหว่างประเทศสำหรับอดีตยูโกสลาเวีย และธรรมนูญศาลอาญาระหว่างประเทศสำหรับรวันดา แต่ความผิดฐานอาชญากรรมต่อมนุษยชาติที่บัญญัติไว้ในธรรมนูญศาลเหล่านั้นกลับไม่มีความสอดคล้องกันทั้งในด้านเนื้อหาและการตีความปรับใช้บทบัญญัติโดยศาลนั้นด้วย อีกทั้งยังก่อให้เกิดความลำบากต่อการแยกแยะข้อแตกต่างระหว่างอาชญากรรมต่อมนุษยชาติกับอาชญากรรมสงคราม ตลอดจนมีข้อวิพากษ์วิจารณ์ในเรื่องของการบัญญัติกฎหมายย้อนหลังซึ่งขัดต่อหลักความชอบธรรมตามกฎหมายอีกด้วย

จนกระทั่งในปัจจุบันได้มีการจัดทำธรรมนูญกรุงโรมว่าด้วยศาลอาญาระหว่างประเทศ ซึ่งกำหนดให้ศาลอาญาระหว่างประเทศมีเขตอำนาจเหนือความผิดฐานอาชญากรรมการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ อาชญากรรมต่อมนุษยชาติ อาชญากรรมสงคราม และอาชญากรรมการรุกราน จึงได้เกิดความพยายามในการให้คำจำกัดความอาชญากรรมต่อมนุษยชาติขึ้นอีกครั้ง โดยการให้คำจำกัดความในครั้งล่าสุดนี้ได้สะท้อนให้เห็นพัฒนาการของคำจำกัดความของอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ และความพยายามในการแก้ไขข้อบกพร่องและข้อจำกัดในการปรับใช้ฐานความผิดที่เคยมีมา นอกจากนี้ยังได้มีการจัดทำองค์ประกอบของอาชญากรรมโดยคณะกรรมการเตรียมการสำหรับศาลอาญาระหว่างประเทศ ซึ่งจะมีส่วนช่วยศาลในการตีความบทบัญญัติของฐานความผิด และช่วยเสริมสร้างความเข้าใจในฐานความผิดได้มากขึ้นกว่าเดิมด้วย

สาขาวิชา...นิติศาสตร์.....ลายมือชื่อนิติ.....
ปีการศึกษา...2545.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4286125334 : MAJOR LAW

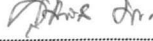
KEY WORD: DEFINITION / CRIMES AGAINST HUMANITY / ROME STATUTE / INTERNATIONAL CRIMINAL COURT

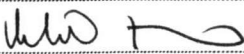
SUKOLRAT MAKMA : THE DEFINITION OF CRIMES AGAINST HUMANITY IN THE ROME STATUTE OF INTERNATIONAL CRIMINAL LAW.

THESIS ADVISOR: PROF. VITIT MUNTARBHORN, 255 pp. ISBN 974-17-9823-7.

Crimes against humanity are one of the crimes of greatest concern to the international community. Attempts have continuously been made to define crimes against humanity. They include the International Military Tribunal at Nuremberg, the International Military Tribunal for the Far East, the International Criminal Tribunal for the Former Yugoslavia, and the International Criminal Tribunal for Rwanda. However, crimes against humanity as defined in the statutes of those Courts are not consistent in context or in application by the courts. There has also been some difficulty in differentiating between crimes against humanity and war crimes. Moreover, there has been criticism of ex post facto laws, which counter the principles of legality.

Recently, the Rome Statute of the International Criminal Court (ICC) was established to give the ICC jurisdiction over genocide, crimes against humanity, war crimes, and crime of aggression. The re-definition of crimes against humanity has therefore received increased attention. The latest definition of crimes against humanity reflects the development of the definition of crimes against humanity and the attempts to remedy faults and limitations of the prosecution of crimes against humanity. In addition, the Preparatory Commission for the International Criminal Court has adopted the Elements of Crimes for the ICC in order to support the ICC in interpreting its provisions and understanding the crimes in question.

Field of study..... Law ..... Student's signature .....

Academic year..... 2002 ..... Advisor's signature .....

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านศาสตราจารย์ วิฑิต มันทาภรณ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เป็นอย่างสูง สำหรับความกรุณาในการตรวจแก้ไขและให้คำแนะนำจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จเรียบร้อยเป็นอย่างดี

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุผานิต เกิดสมเกียรติ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศารทูล สันติवासะ และพันเอก กฤษณะ บวรรัตนารักษ์ ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าของท่านมาเป็นประธานและกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ตามลำดับ ทั้งยังได้กรุณาให้คำแนะนำแก่ผู้เขียนในการแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้เขียนขอขอบพระคุณ คุณธีรพล สมุทธประภูต ผู้บังคับบัญชาของผู้เขียนที่ได้สนับสนุนและกรุณาให้โอกาสผู้เขียนในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จ และขอขอบคุณ คุณราชวัลลภ กัมพูพงศ์ สำหรับความช่วยเหลือและกำลังใจที่มอบให้ผู้เขียนตลอดระยะเวลาที่ทำวิทยานิพนธ์

สุดท้ายนี้ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ผู้ให้กำเนิดผู้เขียน เป็นอย่างสูง ที่คอยดูแลเอาใจใส่ผู้เขียนมาโดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเวลาที่ผู้เขียนทำวิทยานิพนธ์ จนทำให้ผู้เขียนได้สำเร็จการศึกษาในครั้งนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่	
บทที่ 1.....	1
- ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
- วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย.....	3
- ขอบเขตของการศึกษาวิจัย.....	3
- สมมติฐานของการวิจัย.....	4
- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
บทที่ 2 แนวความคิด วิวัฒนาการ และลักษณะของอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ.....	6
1 แนวความคิดของการกำหนดคำจำกัดความอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ.....	6
1.1 แนวความคิดที่ปรากฏอยู่ในกฎหมายระหว่างประเทศช่วงก่อนรัตนนุญศาล นูเรมเบิร์ก.....	6
1.2 แนวความคิดที่ปรากฏอยู่ในรัตนนุญศาลนูเรมเบิร์ก.....	9
1.3 แนวความคิดที่ปรากฏอยู่ในกฎหมายระหว่างประเทศช่วงหลังรัตนนุญศาล นูเรมเบิร์ก.....	12
1.3.1 ความผิดฐานอาชญากรรมต่อมนุษยชาติที่ปรากฏอยู่ในรัตนนุญศาล ระหว่างประเทศ.....	12
1.3.2 การประมวลความผิดอาชญากรรมต่อมนุษยชาติโดยคณะกรรมาธิการ กฎหมายระหว่างประเทศ.....	15
ก. หลักนูเรมเบิร์ก.....	15

ข. ร่างประมวลความผิดต่อสันติภาพและความมั่นคงแห่งมนุษยชาติ ปี ค.ศ. 1951.....	16
ค. ร่างประมวลความผิดต่อสันติภาพและความมั่นคงแห่งมนุษยชาติ ปี ค.ศ. 1954.....	17
ง. ร่างประมวลอาชญากรรมต่อสันติภาพและความมั่นคงแห่งมนุษยชาติ ปี ค.ศ. 1991.....	18
จ. ร่างประมวลอาชญากรรมต่อสันติภาพและความมั่นคงแห่งมนุษยชาติ ปี ค.ศ. 1996.....	18
2 อนุสัญญาระหว่างประเทศที่มีฐานความผิดคล้ายหรือเกี่ยวข้องกับความผิดฐาน อาชญากรรมต่อมนุษยชาติตามธรรมนูญกรุงโรมว่าด้วยศาลอาญาระหว่าง ประเทศ.....	20
2.1 อนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันและการลงโทษอาชญากรรมการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์.....	20
2.2 อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการปราบปรามและลงโทษอาชญากรรม การเหยียดผิว.....	21
2.3 อนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษอันทารุณโหดร้าย หรือเลวร้าย.....	23
2.4 อนุสัญญาว่าด้วยการไม่ใช้ข้อจำกัดที่กำหนดไว้ตามกฎหมายต่ออาชญากรรม สงครามและอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ.....	24
3 ปัญหาการทับซ้อนระหว่างอาชญากรรมต่อมนุษยชาติกับอาชญากรรมสงครามและ การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์.....	25
3.1 อาชญากรรมต่อมนุษยชาติกับอาชญากรรมสงคราม.....	25
3.2 อาชญากรรมต่อมนุษยชาติกับการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์.....	28
3.3 อาชญากรรมการรุกราน.....	31
4 ความรับผิดทางอาญาในความผิดฐานอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ.....	31
4.1 ความรับผิดทางอาญาของรัฐ.....	32
4.2 ความรับผิดทางอาญาของบุคคลธรรมดา.....	34
บทที่ 3 การให้คำจำกัดความอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ และคำพิพากษาของศาล ในการวินิจฉัยความผิดฐานอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ.....	41

1 การดำเนินการตามแนวทางระหว่างประเทศ.....	41
1.1 คำจำกัดความที่ปรากฏในกฎหมายระหว่างประเทศ.....	42
1.1.1 ธรรมนูญศาลนูเรมเบิร์ก.....	43
1.1.2 Control Council Law No. 10.....	43
1.1.3 หลักเกณฑ์นูเรมเบิร์ก (1970).....	43
1.1.4 ธรรมนูญศาลโตเกียว.....	43
1.1.5 ธรรมนูญศาลยูโกสลาเวีย.....	43
1.1.6 ธรรมนูญศาลวันดา.....	44
1.2 แนวคำพิพากษาของศาลระหว่างประเทศ.....	47
1.2.1 คำพิพากษาของศาลนูเรมเบิร์ก.....	47
1.2.2 คำพิพากษาของศาลโตเกียว.....	50
1.2.3 คำพิพากษาของศาลยูโกสลาเวีย.....	51
1.2.4 คำพิพากษาของศาลวันดา.....	57
1.3 การจัดตั้งศาลอาญาระหว่างประเทศ.....	59
2 การดำเนินการตามแนวทางภายในประเทศ.....	61
2.1 หลักเขตอำนาจสากล.....	61
2.2 แนวคำพิพากษาของศาลภายในประเทศ.....	65
2.2.1 คำพิพากษาของศาลอิสราเอล.....	65
2.2.2 คำพิพากษาของศาลฝรั่งเศส.....	66
2.2.3 คำพิพากษาของศาลแคนาดา.....	68
3 สรุปปัญหาและข้อขัดข้องของคำจำกัดความอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ.....	70
3.1 ความเกี่ยวพันกับการขัดกันทางอาชญากรรม.....	71
3.2 เจตนาของผู้กระทำผิด.....	71
3.3 การโจมตีในวงกว้างหรืออย่างเป็นระบบ.....	72
3.4 การดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล.....	73

บทที่ 4 บทวิเคราะห์คำจำกัดความของอาชญากรรมต่อมนุษยชาติตามธรรมนูญกรุงโรมว่าด้วย ศาลอาญาระหว่างประเทศ.....	75
---	----

1 การวิเคราะห์คำจำกัดความของอาชญากรรมต่อมนุษยชาติตามธรรมนูญกรุงโรมว่าด้วยศาลอาญาระหว่างประเทศ.....	75
1.1 ความเกี่ยวข้องกับการขัดกันทางอาวุธ (armed conflict).....	77
1.2 เจตนาที่จะก่อให้เกิดการแบ่งแยก (discriminatory motive).....	78
1.3 การโจมตีในวงกว้างหรืออย่างเป็นระบบ (widespread or systematic attack).....	81
1.3.1 ลักษณะที่เกิดขึ้นในวงกว้างหรือเป็นระบบ (widespread or systematic).....	82
1.3.2 การโจมตี (attack).....	85
1.3.3 ข้อกำหนดเรื่องนโยบาย (The policy requirement).....	86
1.3.4 เขื่อหรือผู้ได้รับความคุ้มครอง.....	88
(ก) ความหมายของคำว่า “พลเรือน”.....	88
(ข) ความหมายของคำว่า “ประชาชน”.....	91
(ค) การกระทำต่อบุคคลรายเดียว.....	92
1.4 เจตนาในการกระทำความผิด.....	94
2 องค์ประกอบของความผิด (Elements of Crimes).....	97
2.1 การฆ่าคนตายโดยเจตนา.....	99
2.2 การทำลายล้าง.....	100
2.3 การเอาคนลงเป็นทาส.....	102
2.4 การเนรเทศหรือการบังคับโยกย้าย.....	104
2.5 การจำคุกหรือการลิดรอนเสรีภาพทางกายภาพที่ร้ายแรงอื่นๆ.....	106
2.6 การทรมาน.....	107
2.7 การข่มขืน.....	108
2.8 การทำให้เป็นทาสทางเพศ.....	110
2.9 การบังคับให้เป็นโสเภณี.....	111
2.10 การบังคับให้ตั้งครรภ์.....	112
2.11 การบังคับให้ทำหมัน.....	112
2.12 การกระทำรุนแรงทางเพศ.....	113
2.13 การรังควาน.....	114

บทที่	หน้า
2.14 การบังคับให้บุคคลหายสาบสูญ.....	117
2.15 อาชญากรรมการเหยียดผิว.....	119
2.16 การกระทำที่ไร้มนุษยธรรมอื่นๆ.....	120
บทที่ 5 ปัญหาความสอดคล้องของความผิดฐานอาชญากรรมต่อมนุษยชาติกับกฎหมาย ภายในของประเทศไทย.....	124
1 การดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดฐานอาชญากรรมต่อมนุษยชาติตามหลักเขตอำนาจ สากล.....	124
2 การรับรองเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ.....	127
3 ความคุ้มครองภายใต้ประมวลกฎหมายอาญา.....	129
3.1 การฆ่าคนตายโดยเจตนา.....	130
3.2 การทำลายล้าง.....	131
3.3 การเอาคนลงเป็นทาส.....	131
3.4 การเนรเทศหรือการบังคับโยกย้าย.....	132
3.5 การจำคุกหรือการลิดรอนเสรีภาพทางกายภาพที่ร้ายแรงอื่นๆ.....	133
3.6 การทรมาน.....	133
3.7 อาชญากรรมทางเพศ.....	134
3.7.1 การข่มขืน.....	134
3.7.2 การบังคับให้เป็นโสเภณี.....	135
3.7.3 การบังคับให้เป็นทาสทางเพศ การบังคับให้ตั้งครรภ์ การบังคับให้ทำหมัน และการกระทำรุนแรงทางเพศ.....	136
3.8 การรังควาน.....	137
3.9 การบังคับให้บุคคลหายสาบสูญ.....	137
3.10 อาชญากรรมการเหยียดผิว.....	138
3.11 การกระทำที่ไร้มนุษยธรรมอื่นๆ.....	138
4 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา.....	139
5 ประมวลกฎหมายอาญาทหาร.....	140
6 พระราชบัญญัติกฏอัยการศึก พ.ศ.2457.....	141
7 พระราชบัญญัติกำหนดหน้าที่ของคนไทยในเวลารบ พ.ศ.2494.....	144

บทที่	หน้า
8 พระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2495.....	145
9 พระราชบัญญัติการเกณฑ์ช่วยราชการทหาร พ.ศ.2530.....	145
10 การนิรโทษกรรมความผิดต่อชีวิตและร่างกาย.....	146
11 ข้อพิจารณาบางประการในการกำหนดความผิดฐานอาชญากรรมต่อ มนุษยชาติ.....	148
บทที่ 6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	151
รายการอ้างอิง.....	164
ภาคผนวก.....	171
ก Finalized draft text of Element of Crimes.....	172
ข ตารางเปรียบเทียบองค์ประกอบของอาชญากรรมต่อมนุษยชาติตามธรรมนูญ ศาลต่างๆ.....	221
ค ตารางเปรียบเทียบองค์ประกอบของอาชญากรรมต่อมนุษยชาติกับกฎหมายอาญา ของไทย.....	227
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	255